

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

12 juni 2002

ONTWERP VAN DECREET

houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2002

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening
uitgebracht door de heer Patrick Lachaert**

(Hoofdstuk III – Leefmilieu en Hoofdstuk XIV – Slotbepalingen)

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting door de minister	4
I.1. Fonds voor compenserende bebossing	4
I.2. Afvalstoffen	4
II. Bespreking	6
III. Artikelsgewijze bespreking	6
IV. Eindstemming	7
Bijlage : Bijkomende toelichting bij de aanpassingen in artikel 47, § 2 van het Afvalstoffen- decreet	9

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jacques Timmermans.

Vaste leden :

de heren Gerald Kindermans, Jan Laurys, Erik Matthijs,
Jef Van Looy ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Dominique Guns, de
heren Patrick Lachaert, Paul Wille ;

de heer Jean Geraerts, mevrouw Marleen Van den Eynde,
de heer Frans Wymeersch ;

de heren Jacky Maes, Jacques Timmermans ;

mevrouw Isabel Vertriest ;

de heer Jos Bex.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever,
de heren Mark Van der Poorten, Jan Verfaillie ;

de heer Louis Bril, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht,
de heren Guy Sols, Gilbert Van Baelen ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Julien Librecht, Jan
Penris ;

de heren Bruno Tobback, Jan Van Duppen ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Herman Lauwers.

Zie :

1177 (2001-2002)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nr. 2 : Verslag van het Rekenhof

– Nr. 3 tot 6 : Amendementen

– Nr. 7 : Verslag namens de Commissie voor Algemeen
Beleid, Financiën en Begroting

– Nr. 8 : Verslag namens de Commissie voor Cultuur,
Media en Sport

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening besprak het hoofdstuk III Leefmilieu van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2002 op 16 en 23 mei 2002.

Het ontwerp van decreet werd besproken in samenhang met de tweede aanpassing van algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2002. Daarover wordt verslag uitgebracht in *Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, 19-C/ 6-F*.

I. TOELICHTING DOOR DE MINISTER

Mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, geeft toelichting bij het hoofdstuk III Leefmilieu van het aangepaste programmadecreet 2002.

Het hoofdstuk bevat vooreerst een bepaling inzake het fonds voor compenserende bebossing. Artikel 12 heeft het creëren van een juridische basis om teveel betaalde bosbehoudsbijdragen terug te betalen tot doel.

De bepalingen in de artikelen 13 tot 26 wijzigen de afvalstoffenwetgeving. De voorgestelde wijzigingen hebben betrekking op vier punten.

Een eerste ingreep betreft het creëren van een meer permanente decretale basis voor de subsidieregeling voor lagere besturen in het kader van afvalpreventie (artikelen 13 tot 15).

Een tweede punt betreft de verfijning van de regeling inzake de milieuheffing voor recyclageresidu's (artikelen 19, 22 en 23).

Een derde punt betreft de invoering van een nulheffing voor de verbranding van diermeel (artikel 25).

Tot slot bevat het hoofdstuk in de artikelen 16, 17, 18, 20, 21, 24 en 26 enkele wetgevingstechnische aanpassingen. Het gaat vooral om hernummeringen omwille van de duidelijkheid.

I.1. Fonds voor compenserende bebossing

Ter gelegenheid van de begrotingsopmaak 2002 werd op de gewone leefmilieubegroting het Fonds

voor de compenserende bebossing gecreëerd. Dit variabel krediet wordt, overeenkomstig artikel 90bis van het Bosdecreet, gespijsd door de bosbehoudsbijdragen. Deze middelen worden aangewend voor het uitvoeren van compenserende bebossingen.

De reglementering met betrekking tot de bosbehoudsbijdrage werd vorig jaar versoepeld in die zin dat een vrijstelling werd gegeven voor de eerste 50 m² en de bijdrage werd verminderd van 120 frank naar 80 frank per vierkante meter. Er zijn dus momenteel nog dossiers waarop in het kader van deze versoepeling, terugbetalingen moeten gebeuren. De juridische basis om deze terugbetalingen te kunnen doen, wordt nu ingeschreven.

I.2. Afvalstoffen

Een meer permanente decretale basis voor de subsidieregeling lagere besturen in het kader van afvalpreventie

Eind 2001 keurde de Vlaamse regering een nieuw kaderbesluit goed betreffende de subsidiëring van werken, leveringen en diensten die in het Vlaamse gewest door of op initiatief van lagere besturen of ermee gelijkgestelde rechtspersonen worden uitgevoerd met betrekking tot afvalpreventie.

In navolging van het advies van de Raad van State werd toen in het initiële uitgavendecreet 2002 een decretale basis opgenomen voor de toekenning van deze subsidies. Dit betekent echter dat deze bepaling ieder begrotingsjaar in elk volgend begrotingsdecreet moet worden herhaald. Om in een meer permanente rechtsgrond te voorzien, wordt de decretale bepaling ingeschreven in het Afvalstoffen-decreet van 2 juli 1981. Deze werkwijze biedt de lagere besturen meer rechtszekerheid.

Verfijning van de regeling inzake de recyclageresidu's

Ter gelegenheid van de begrotingscontrole 2001 werd de regeling inzake de recyclageresidu's aangepast om hergebruik en recyclage van afvalstoffen verder te stimuleren. Dit gebeurde door het invoeren van gewichtspercenten per afvalstroom voor de recyclageresidu's (decreet van 6 juli 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2001).

De toepassing van het verlaagd milieuheffingstarief voor recyclageresidu's wordt in het voorlig-

gend programmadecreet verder verfijnd. Ondanks het feit dat de gewichtspercenten in eerste instantie opgesteld werden in overleg met de sectoren, zijn er toch een aantal wijzigingen noodzakelijk. Op die manier worden de percentages beter aangepast aan de realiteit.

Het gaat hier om :

- 13 gewichtspersent voor lompenafval ; voorheen was dit 10 gewichtspersent. De textielsector kampt met een probleem van afzet en meldt een hoge vervuilingsgraad van het lompenafval : 10 persent lijkt in die omstandigheden niet haalbaar ;
- 25 gewichtspersent voor kunststofafval, geldend voor bedrijven die kunststofafval gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe producten. Voorheen was dit 5 gewichtspersent voor zowel de sorteerder als de producent van nieuwe producten. Het gewichtspercentage voor de sorteerder (5 persent) blijft behouden. De producent van nieuwe producten kan onmogelijk zijn productieproces aanpassen, 25 gewichtspersent is echt het minimum. De voorgestelde wijziging is nodig om de overlevingskansen van de bedrijven die gemengde kunststofstromen verwerken, te garanderen ;
- 5 gewichtspersent voor bouw- en sloopafval ; voorheen was dit 20 gewichtspersent. In deze sector wordt de verlaagde heffing vaak oneigenlijk gebruikt. Om toekomstige misbruiken te verhinderen, wordt strenger opgetreden en wordt dus het gewichtspercentage verkleind ;
- 5 gewichtspersent voor voedselafval. Voedselafval was voorheen niet opgenomen. De levensvatbaarheid van deze sector hangt gedeeltelijk af van de toepassing van de verlaagde heffing. Dit is verantwoord omdat het hier over een recyclageproces gaat waarvoor vroeger ook het verlaagde heffingstarief van toepassing was.

Voor de erkende kringloopcentra wordt een apart artikel ingevoerd, zodat ze ook verder gebruik kunnen maken van het verlaagde tarief. Gelet op het feit dat zij geen aparte gegevens per afvalstroom kunnen bijhouden, wordt geregeld dat zij maximaal 10 gewichtspersent van hun normale input kunnen storten of verbranden aan het verlaagd tarief.

Verder wordt in het decreet verduidelijkt dat de verlaagde tarieven inzake het storten of verbranden van afvalstoffen afkomstig van bodemsane-

ringsoperaties ook van toepassing zijn op de afvalstoffen afkomstig van grondreinigingscentra en voor de residu's van de behandeling van rioolkollekenslib.

De toegelaten percentages worden berekend op basis van de beschikbare gegevens in de vier kwartalen voorafgaand aan het kwartaal waarin wordt gestort of verbrand. Door de OVAM kunnen ook praktische maatregelen getroffen worden voor startende bedrijven in de recyclingsector (producenten die afvalstoffen gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe producten) die nog geen concrete of nog geen volledige gegevens bezitten over het voorbije jaar. Deze maatregelen moeten verhinderen dat concurrentievervalsing of -verstoring ontstaat ten gevolge van de heffingsproblematiek.

Invoering van een nulheffing voor de verbranding van diermeel

De Europese regelgeving verbiedt, in het kader van de bestrijding van BSE, dat bepaalde dierlijke afvalstoffen nog worden gerecycleerd in diervoeding. Deze stoffen zijn van rechtswege afvalstoffen geworden en moeten bijna steeds verplicht vernietigd worden, met uitzondering van de beperkte toepassing in bijvoorbeeld meststoffen en pet food.

Aangezien de milieuheffing op het verwerken van afvalstoffen hoofdzakelijk een regulerend effect beoogt (het sturen van afvalstoffen naar de meest milieuvriendelijke verwerking), is deze heffing voor stromen die verplicht moeten verbrand worden, niet dienstig.

Het invoeren van een nulheffing met terugwerkende kracht heeft geen budgettaire impact. Vroeger werden deze afvalstoffen immers gerecycleerd in veevoeder, en dus vrij van heffing verwerkt.

Wetgevingstechnische aanpassingen

De minister vermeldt verder een aantal wetgevingstechnische aanpassingen, voornamelijk ter bevordering van de leesbaarheid en de logica. Een paar tariefposten worden geschrapt, omdat ze niet langer meer worden toegepast.

Slotbepalingen

In de slotbepalingen van het programmadecreet (artikel 58) wordt de wijziging van het Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en -beheer (Vla-rea), goedgekeurd door de Vlaamse regering op 22 februari 2002, bekrachtigd. Het artikel zorgt voor

de inwerkingtreding in het kwartaal volgend op de goedkeuring van dit decreet, enkel voor wat de milieuheffingen betreft. Op die manier wordt rechtszekerheid geboden zodat er geen verhoging van belasting wordt ingevoerd met terugwerkende kracht. Heffingen worden per kwartaal geheven en dus is het logisch en praktisch dat de verhoging van de heffing ook start in het begin van een kwartaal.

II. BESPREKING

De heer Johan Malcorps verwijst naar de opmerking van de MiNa-Raad (*Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, 1177/1, p.54*) over de onderbouwing van de nieuwe gewichtspercentages voor afvalstromen van recyclageresidu's. Het is voor de Raad onduidelijk op welke elementen, naast het overleg met de sector, de gewichtspercentages zijn gebaseerd. Er moet ook rekening worden gehouden met BBT-studies inzake recyclage en sortering en met gelijkwaardige projecten in het buitenland. Het lid vraagt meer informatie over de onderbouwing van de gewichtspercentages. De heer Jef van Looy sluit zich aan bij deze vraag.

De minster zal informatie hierover aan het verslag laten toevoegen (zie bijlage).

Een volgende opmerking van de heer Malcorps betreft de recyclage van oplosmiddelen. Zoals de MiNa-Raad in zijn advies stelt, golden tot 2002 verlaagde tarieven voor het verbranden van recyclageresidu's van gebruikte oplosmiddelen. De destillatie van oplosmiddelen verdient de voorkeur boven de energetische valorisatie in cementovens. De Vlaamse bedrijven die hierin actief zijn, melden echter dat ze een maximum van 75 percent recyclage halen en dus een residu van 25 percent voor verbranding aanbieden. Daarom is de vraag of het verbranden van de residu's opnieuw aan een verlaagd tarief kan worden onderworpen. Het risico bestaat dat anders de totale hoeveelheid oplosmiddelen voor verbranding wordt aangeboden.

De minister onderschrijft de opmerking van de MiNa-Raad en zal laten nagaan of het verlaagd tarief voor de recyclage van oplosmiddelen nog in de voorliggende tekst kan worden opgenomen.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

HOOFDSTUK III

Leefmilieu

AFDELING I

Fonds voor compenserende bebossing

Artikel 12

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 2 onthoudingen.

AFDELING II

Afvalstoffen

Artikelen 13 tot 21

Deze artikelen worden zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel 22

Amendement nr. 1 voorgesteld door de heren Johan Malcorps, Patrick Lachaert, Jacques Timmermans en Jos Bex strekt ertoe aan de voorgestelde tekst van van artikel 47, § 2, 38°, tweede lid, van het afvalstoffendecreet een streep toe te voegen, die luidt als volgt : “ 25 gewichtspercent voor gebruikte oplosmiddelen.” (*Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, 1177/3*).

De heer Johan Malcorps verwijst naar zijn tussenkomst in de algemene bespreking. Vermits het een echte recyclagehandeling betreft, is het verantwoord om het verlaagd tarief voor de verwerking van het recyclageresidu van gebruikte oplosmiddelen te behouden.

Dit amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Het gewijzigde artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikelen 23 tot 26

Deze artikelen worden zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

HOOFDSTUK XIV

Slotbepalingen

Artikel 58

Amendement nr. 2 van de heren Johan Malcorps, Patrick Lachaert, Jacques Timmermans en Jos Bex strekt ertoe 3° te vervangen. Dit amendement hangt samen met amendement nr. 1 van dezelfde indieners bij artikel 22. De in artikel 22 toegevoegde bepaling inzake gebruikte oplosmiddelen heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2002.

Dit amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

Het gewijzigde artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

IV. EINDSTEMMING

Het aan de commissie toegewezen deel van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2002 wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Patrick LACHAERT Jacques TIMMERMANS

BIJLAGE

BEGROTINGSCONTROLE 2002
PROGRAMMADECREET

Bijkomende toelichting bij de aanpassingen in artikel 47, §2 van het Afvalstoffendecreet

Toelichting artikel recyclageresidu's

Om hergebruik en recyclage van afvalstoffen verder te stimuleren werden er in 1996 een aantal aanpassingen doorgevoerd aan art. 47, §2 van het Afvalstoffendecreet. Er werden verschillende bepalingen toegevoegd.

Het ging algemeen over de toepassing van een verlaagd tarief voor “recyclageresidu's van bedrijven die hoofdzakelijk afvalstoffen afkomstig van selectieve inzamelingen gebruiken of voorsorteren voor de aanmaak van nieuwe producten”.

Vereenvoudiging wetgeving

In het streven naar vereenvoudiging van de wetgeving wilde men de verschillende bepalingen samenvoegen en één verlaagd tarief voor het storten en één verlaagd tarief voor het verbranden behouden.

Daarenboven stond er vroeger geen beperking op de hoeveelheid residu's die een bedrijf kon laten storten of verbranden tegen het verlaagd tarief. Het begrip “hoofdzakelijk” in de wetgeving werd gebruikt om heel wat niet-gesorteerd afval te laten storten of verbranden als recyclageresidu.

In de praktijk gebeurde het dus dat er oneigenlijk gebruik werd gemaakt van de verlaagde heffingen en dat substantiële hoeveelheden afval van multistromen (dus niet-selectief ingezameld) werden gestort en verbrand tegen het verlaagd tarief.

Dit druist in tegen de stimulans die men wil geven aan het sorteren aan de bron. Het is de bedoeling dat er zoveel mogelijk afval selectief wordt ingezameld alvorens het bij het sorteerbijbedrijf of bij de producent van nieuwe producten terechtkomt voor verdere verwerking.

Gewichtspercenten

Dit kan alleen maar gebeuren door ervoor te zorgen dat de bekomen restfractie van dit soort afval zo klein mogelijk is en door het expliciet definiëren van de selectieve afvalstromen.

Via het invoeren van de gewichtspercenten per afvalstroom voor de recyclageresidu's (programmadedcreet juni 2001, inwerkingtreding 1 januari 2002) kan dit gerealiseerd worden. Al wat boven het vermelde gewichtspercentage zit, wordt belast aan het gewone heffingstarief. Voor papier- en kartonafval en glasafval wordt gezien de specifieke marktsituatie een lichter regime voorzien.

De gewichtspercenten zijn opgesteld in overleg met de verschillende sectoren.

Ze zijn erop gericht om de inzameling per afvalstroom, de zogenaamde monostromen, verder te bevorderen. Daarenboven werden ze zo opgesteld dat de levensvatbaarheid van sommige bedrijven kon behouden blijven. Vele bedrijven zijn met hun (sorteer)activiteit gestart en konden concurreren, net omdat ze gebruik konden maken van het verlaagd tarief bij het storten of het verbranden van hun recyclageresidu's.

Aanpassingen

Ondanks het feit dat in eerste instantie de gewichtspersen opgesteld werden in overleg met de sectoren, waren er toch een aantal wijzigingen noodzakelijk. Op die manier werden de percentages aangepast aan de realiteit. Dit gebeurde enerzijds in overleg met de sectoren en anderzijds op basis van de eigen ervaring binnen OVAM. De huidige percentages zijn dan ook realistisch te noemen. Via het voorliggende programmadecreet worden die doorgevoerd met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2002.

Het gaat hier om:

- 13 gewichtspersen voor lompenafval -> was voorheen 10 gewichtspersen. In de huidige textielsector detecteert men een probleem met de afzet (door een overaanbod op de markt is de gevraagde kwaliteit hoger) en een hoge vervuilinggraad.
- 25 gewichtspersen voor kunststofafval, geldend voor bedrijven die kunststofafval gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe producten -> was voorheen 5 gewichtspersen voor zowel de sorteerder als de producent van nieuwe producten. Het gewichtspersen voor de sorteerder (5 %) kan behouden blijven, de producent van nieuwe producten kan onmogelijk zijn productieproces aanpassen, hier is 25 gewichtspersen echt het minimum. De aanpassing is nodig om de overlevingskansen van deze bedrijven die gemengde kunststofstromen verwerken, te garanderen. Daarenboven verwerken zij een gemengde plasticfractie. De afzet is moeilijk en de uitval is groter omdat het om een gemengde fractie gaat. Deze sector heeft al de nodige aanpassingen gedaan want vroeger hadden zij een uitval van gemiddeld 30 à 35%.
- 5 gewichtspersen voor bouw- en sloofafval -> was voorheen 20 gewichtspersen. In deze sector wordt de verlaagde heffing vaak oneigenlijk gebruikt. Om toekomstige misbruiken te verhinderen wordt hier strenger opgetreden en worden aldus de gewichtspersen verkleind. (zie uitvoeringsplan bouw- en sloofafval)
- 5 gewichtspersen voor voedselafval -> was voorheen niet opgenomen. De levensvatbaarheid (sterke concurrentie Nederland) van deze sector hangt gedeeltelijk af van de toepassing van de verlaagde heffing. Dit is verantwoord omdat het hier ook over een recyclageproces gaat, waarvoor vroeger ook het verlaagde heffingstarief van toepassing was.

Voor de erkende kringloopcentra werd een apart artikel ingevoerd zodat ze ook verder gebruik kunnen maken van het verlaagde tarief. Gelet op het feit dat zij geen aparte gegevens per afvalstroom kunnen bijhouden wordt via dit artikel geregeld dat zij maximaal 10 gewichtspersen van hun normale input kunnen storten of verbranden aan het verlaagd tarief.

De inwerkingtreding gebeurt voor een aantal stromen met terugwerkende kracht omdat er een aantal sectoren “vergeten” waren in het programmadecreet van juni 2001. Het zou onredelijk zijn om hen nu uit te sluiten, vooral omdat ze ook een recyclage-activiteit uitvoeren, wat perfect past binnen het afvalbeleid en moet ondersteund worden om te vermijden dat er minder gerecycleerd wordt of om voor onze Vlaamse afvalstoffen niet afhankelijk te worden van het buitenland (zie glassector).

Berekening en controle

De gewichtspersenten worden berekend op basis van de input van een afvalstroom op jaarbasis. Voor 2002 refereert men naar het lopende jaar. Dit kan moeilijkheden opleveren naar het inschatten van de input en het toepassen van het verlaagd tarief. Immers, terwijl in 2002 gebruik gemaakt kan worden van het verlaagd tarief voor de recyclageresidu's, heeft men nog geen exacte inschatting van zijn input op jaarbasis want 2002 is het lopende jaar. De uiteindelijke afrekening kan slechts in 2003 gebeuren, wat waarschijnlijk aanleiding zal geven tot terugbetalingen of navorderingen.

Daarom wordt vanaf 2003 gerefereerd naar de input van de vier kwartalen die aan het kwartaal waarin gestort of verbrand wordt, voorafgaan. Deze periode van vier kwartalen is volledig afgesloten en men kent exact de inputgegevens.

Naast de controle bij de stort- en verbrandingsinrichting, zal de controle eveneens gebeuren bij het sorteercentrum of de installatie die nieuwe producten aanmaakt op basis van afvalstoffen.
